

[Else-Mærte Ross.]

lemmer til at forstå de enorme problemer, der er i udviklingslandene; ellers havde han næppe foreslået at lade finansudvalget tage ud på den lange rejse. Jeg mener, det fremgik af TV-rapporter og presseomtalen under rejsen, at finansudvalgets medlemmer havde divergerende opfattelser på flere punkter. Af indlæg i pressen i sommerens løb har man også fået indtryk af meget forskelligartede standpunkter. Jeg kan nævne nogle spørgsmål, som jeg mener der er forskellig mening om i befolkningen. Selv om befolkningen ikke er eksperter, er det dog den, der skal betale u-lands-hjælpen, og den har derfor krav på at vide, hvorfor ministeren foretrækker den ene form for bistand fremfor den anden.

I de første tilfælde, jeg skal nævne, mener jeg selv, at der må gælde et både-og, og at drøftelserne derfor hovedsagelig må dreje sig om, hvor man vil lægge den største indsats. Det drejer sig om forholdet mellem bilateral og multilateral hjælp, om kursus for stipendiater her i landet eller i det pågældende land, om der skal lægges størst vægt på udsendelse af eksperter eller mellemteknikere, om der skal ydes gaver eller lån.

Hr. Poul Møller rejste på det konservative landsmøde i Odense det spørgsmål, om staten skulle forøge sin u-landshjælp ved at købe en del af landbrugets produktion og stille den til rådighed for u-lande, der har mangel på levnedsmidler. Jeg er ikke i stand til at tage stilling til dette spørgsmål; men så vidt jeg har forstået på Thorkil Kristensen, går hans idé ud på, at de højt industrialiserede lande, som også har et ydedygtigt landbrug, skulle sætte kraftigt ind på at forsyne u-lande med landbrugsprodukter, medens u-landene i første omgang skulle forsøge at opbygge en industri. Hans argument er vist, at det er hurtigere at opbygge en industri end at gøre f. eks. Indien selvforsynende på landbrugsområdet. Præcis det modsatte synspunkt forfægtes af andre, der mener, at blot u-landene havde tilstrækkeligt med gødningsstoffer, kunne de relativt hurtigt klare ernæringsproblemet.

Thorkil Kristensen går også ind for, at en større del af hele verdens u-landshjælp bør gå gennem Verdensbanken. En

sådan ordning kan træde den bilaterale hjælp over tærne, men hvis hjælpen gennem Verdensbanken er mere effektiv og giver bedre resultater på lang sigt, er det måske det rigtige. Men igen i dette spørgsmål står jeg usikker.

Ved debatten i januar fik jeg indtryk af, at tendensen i vort bistandsarbejde gik i retning af at koncentrerer om færre lande og om en noget mere ensartet indsats. Er det ved at blive det gældende princip? Jo mere optaget man er af disse problemer, jo mere ønsker man mulighed for at høre kyndiges argumenter for og imod. I januar mente ministeren, at et af ministeren arrangeret kursus eller stævne, hvor de modstående synspunkter kunne komme til udtryk, ikke var nogen god idé. Jeg har så ladet ideen gå videre til Mellemfolkeligt Samvirkes oplysningsudvalg, som muligvis efter jul realiserer tanken, og jeg sætter min lid til, at vi også i folketinget får mulighed for principdebatter.

Det er måske upraktisk for en politiker at være forsynet med det, som kaldes tvivlens nådegave, men den fører i hvert fald til, at man har svært ved at falde til ro ved det én gang fastlagte og hele tiden spørger sig selv, om tingene måske alligevel kunne gøres på en anden og bedre måde. Er det ikke lidt af det samme, der finder sted, når ministeren, som han sagde i januar, med visse mellemrum holder konferencer om en enkelt problemkreds og anmoder særligt interesserede og eksperter om at deltage heri? Jeg forstod, at det også skulle gælde u-landshjælpen. I Folketingstidende 1965-66 sp. 2855 kan man se, at ministeren sagde, at han gerne højtideligt ville love, at jeg skulle blive inviteret, når ministeriet skulle holde en sådan konference om u-landsproblemerne. Da et så højtideligt løfte næppe er blevet glemt, må jeg vel, da jeg ikke er blevet indbudt, kunne slutte, at en sådan konference med eksperter ikke har fundet sted. Jeg har ingen direkte kritik af den linje, ministeren med så stor energi har ført; jeg har blot en lang række spørgsmål, som jeg gerne ville har drøftet for at få min indbyggede tvivlsdjævel beroliget.

Hvis et stående udvalg foruden at drøfte retningslinjer også kan bidrage til at forøge villigheden til at yde en endnu større